

(א) [לעיל גג: ועי'א],
(ב) [לקמן פ"א, א] [שם],
(ג) כ"א: שחט,
(ד) [והקפ"א],
(ה) [והקפ"א].

רבינו הגנאל

ת"ש הפסח ששחטו שלא לשמו קבל והלך וזרק שלא לשמו או לשמו ושלא לשמו כו' היכי דמי אי נימא בעבודה אחת בדקתני למה לי עד דמחשב שלא לשמו בכוליהו מקמייתא איפסל ליה לדברי הכל אלא לאו הכי קתני הפסח ששחטו שלא לשמו או ששחטו לשמו וקבל דמי שלא לשמו או ששחטו וקבל דמי לשמו כו' דהוה ליה שתי עבודות אחת לשמו ואחת שלא לשמו. אי הכי אימא סיפא או לשמו ושלא לשמו ה"ד אי נימא בשתי עבודות היינו רישא למה לי למתני ליה תרי יומי. אלא לאו בעבודה אחת שחטו לשם פסח ולשם שלמים ומתני רבי יוסי היא דאמר אף בגמר דבריו אדם מתפסד לפיכך תני פסול. אבל לר' מאיר בתחלת דבריו מתפסד וכשר. ורחיקין לא לעולם כולה מתני בשתי עבודות רישא כגון דשחט ומחשב בשחטיה לשמו ומחשב שלא לשמו בקבילא וכן בהולכה וכן בוריקא. סיפא כגון דאמר בשחטיה הריני שחטו לשם פסח לזרק דמי שחטו שחט ארבע לשם שלמים. ושמינין מינה דמחשבין מעבודה לעבודה והיינו בעיא דרב פפא הא איפשטא. ת"ש או שלא לשמו ולשמו פסול הכי מאי אי אמרת מתני בשתי עבודות היא המחשב באחת שלא לשמו ובאחרת לשמו. היינו רישא ורישא והיא תחלת משנתו דאמרין דברי הכל פסול. אי דקאי בעבודה ומחשב בעבודה אחרת היינו רישא. אלא לעולם בעבודה אחת, ומדיפסל שחטו לשמו בעבודה אחת, כן רישא לשמו ושלא לשמו בעבודה אחת ובעיא דרב פפא קיימא. ורחיקין לא לעולם בשתי עבודות וברין הוא כו'. ת"ש לאוכליו שלא לשמו ושלא למנוי לעולם כו'. ת"ש שחטו לאוכליו ושלא לאוכליו וכו' כשר היכי דמי אי נימא בשתי עבודות כגון שחטו לאוכליו וזרק דמי לשמו שלא לאוכליו וטעמא דחשיב בוריקא ולפיכך הוא כשר דאין מחשבת אוכלין בוריקא דתני נמינו ומשחין את ידיהו עד שישחט כו'. ואוקימנא מחלוקת ליטשך אבל לימנות דברי הכל עד שישחט שני במבטת נפשות תכוסו על השם הוהר לישחוט על הנימנן בו הוא אלו שחטו לאוכליו ושלא לאוכליו פסול, והא קיי"ל כל היבא דפתיבא פסולין לכשרין כשר.

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

בו א מיי פק ט"ו
מהלכות פסולי
מוקדשין הלכה א:
י"ב ב מיי שם הלכה י:

מוסף רש"י

לאוכליו
לאוכליו כשר. דמקל
אוכלין לא פסלי (קמון
,אס).

מוסף תוספות

א. עין מוס' שאין סג.
ב. [ד]היכן מצונו למימר
דמתניין דקתני לאוכליו
ושלא לאוכליו בשתי
עבודות. שחטו לאוכליו
ע"מ שיתכפרו שאינם
אוכליו. הא איהו ס"ל
דפסול ובמתניין קתני
כשר. מוס' שאין.

או דילמא נשחט עבודתו סגן. אחת חישב לשמו ובשניה שלא לשמו והכא ליכא למימר תפוס לשון ראשון שהרי ארבעתן העבודות חשובות זו כזו ליפסול את הזבח באחת מהן ואפילו לרבי מאיר מיפסול: ומתיר גמרא אהייא. מהני לשני דסיפא דמתניין קיימא הך בעיא: אי נימא אשלא לשמו. כרישא והדר לשמו הא בין לר' מאיר בין לר' יוסי אפילו בעבודה אחת מיפסול לר' מאיר דהא אמר תפוס לשון ראשון לרבי יוסי נמי מיפסול דהא ר' יוסי אף בגמר אית ליה כלומר תחלת דבריו של אדם וסופן זכולין לשמו ותפסת וכולן מתקיימין: אשמו ושלא לשמו. דאי בעבודה אחת נמי פסול ליה מתני' תו לא מיתוקמא כרבי מאיר דאמר תפוס לשון ראשון ולשון אחרון לא חייל: אי נימא דקדקתני. שחט וקבל והלך וזרק כולן שלא לשמו ולאו או קאמר למה לי זכוליהו הא כדאסר קי"ל בזבחי' צממעתא קמייתא [ה] דהוה נפסל: לעולם. סיפא נמי דקתני לשמו ושלא לשמו בשתי עבודות. ודקשיא לך היינו רישא לא תיקשי רישא מיירי דכי שחט חישב זה לשמו וכשזרק חישב זה שלא לשמו וסיפא מיירי דשעט שחטיה חישב תרתי מחשבות חדא על השחטיה לשמו וחדא על הזריקה על השמו: דאמר רישא שוחט לשמו על מנת לזרוק שלא לשמו והכא ליכא למימר תפוס לשון ראשון דהא אעבודה אחריתי קאי לשון שני וקא משמע לן מתני' דמתשבין מעבודה לעבודה כלומר דמחשב צעט עבודה זו על חברתה לעסותה במחשבת פסול נפסל מיד ואפילו לא עשה השניה במחשבת פסול כמו שחטיה: והיינו בעיא דרב פפא. דאמר רישא ומחשב מעבודה לעבודה ראשונה כשכרת אמרת פסול במחשבת עבודה שניה: שלא לשמו ולשמו מיעיא. דכיון דנפסל בעבודה ראשונה מהיבא יחזור ויוכשר: אלא לאו בעבודה אחת. ומתא לשמו ושלא לשמו לאפוקי מדרכי מאיר דאמר תפוס לשון ראשון ומתא שלא לשמו ולשמו דלא תימא תפוס לשון אחרון דהא דרבי ציה מקמא וכי שחט אהאי דתמא קא שחט קמ"ל דר' יוסי ואל דבר דכל דבריו אדם נתפס והא דרבי ציה אלא אמרתי איכין: ומדיפסל. שלא לשמו ולשמו בעבודה אחת קאמר דשחט עבודות לא איצטרך: רישא. דלשמו ושלא לשמו נמי אף בעבודה אחת ור' יוסי היא: לעולם קמייתא: אידי דסנא לשמו ושלא לשמו. לאשמיטין דמחשבין מעבודה לעבודה כללעיל תנא נמי שלא לשמו ולשמו: לחולה ולזקן שאין יכולין לאכול כית ואין צו מנויין אחרים אלא הן: פסול. דאישי לפי אכלו כתיב (שמות יג) הראוי לאכול: שלא למנויין. נימנו עליו חבורה זו ושחטו לשם חבורה אחרת: לעולים. ישראל שמתו אחיו מחמת מילה והן פסולין מלאכול פסח דכתיב כל ערל לא יאכל בו (סג): עמאים. נמי אסורים בקדשים וזכרת הן על אכילתן: הכא פשיטא איריא. וכי רשיה היא זו: סיפא. דצממעתא אחת מיירי ליכא לאוקומה אלא בעבודה אחת: רישא. דמיירי בשתי מחשבות איכא לאוקומא אי אף בעבודה אחת ודלא כר' מאיר: אי צממעתא עבודות. ואלא בעבודה אחת ור' מאיר: לאוכליו ושלא לאוכליו. כדמפרש ואיל: היכי דמי אי נימא צממעתא עבודות. שחטו לאוכליו ע"מ לזרוק שלא לאוכליו ואשמעי' דכשר: וטעמא מאי משום דאין מחשבת אוכלין. אין מחשבת פסול האוכלין כגון מולה וזקן פוסלת בזריקה דשחטיה הוא דכתיבי אוכלין לפי אכלו כתיב (ויקרא יג) והא קיי"ל כל היבא דפתיבא קיימא לן. לקמן (ד' פ"א): מקלס אוכלין. כגון הכא דנימנו בו לראויין לאכול ושחטו לשם כולן כשר דהא כולה שחטיה נמי משום אוכלין זריכה דאי אפשר לכית כשר בלא שחטיה. ולקמן [סג] מפרש מאי שנא דלשמו ושלא לשמו פסול ולאוכליו ושלא לאוכליו כשר: אלא

או דילמא בשתי עבודות תנן ואפי' לר' מאיר דאמר תפוס לשון ראשון הני מיילי בעבודה אחת אבל בשתי עבודות מודה דמיפסיל אמרי אהייא אי נימא אשלא לשמו ולשמו בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות בין לר' מאיר בין לר' יוסי [ה] נמי אף בגמר דבריו אדם נתפס אית ליה אלא אלשמו ושלא לשמו מאי ת"ש הפסח ששחטו שלא לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו היכי דמי אי נימא בדקתני למה לי עד דמחשב לכוליהו מקמייתא איפסיל ליה אלא לאו הכי קתני "הפסח ששחטו שלא לשמו אי נמי שחטו וקבל והלך וזרק שלא לשמו אי נמי שחטו וקבל והלך לשמו וזרק שלא לשמו דהויא לה שתי עבודות אימא סיפא לשמו ושלא לשמו היכי דמי אי נימא בשתי עבודות היינו רישא אלא לאו בעבודה אחת ור' יוסי היא דאמר אף בגמר דבריו אדם נתפס לא לעולם בשתי עבודות ורישא דקאי בשחטיה וקא מחשב בשחטיה א"נ קאי בזריקה וקא מחשב בזריקה סיפא דקאי בשחטיה וקחשיב בזריקה דאמר הריני שוחט את הפסח לשמו לזרוק דמו שלא לשמו וקמ"ל דמחשבין מעבודה לעבודה והיינו בעיא דרב פפא ת"ש או שלא לשמו ולשמו פסול היכי דמי אי נימא בשתי עבודות השתא לשמו ושלא לשמו אמרת פסול שלא לשמו ולשמו מיבעיא אלא לאו בעבודה אחת ומדיפסל בעבודה אחת רישא נמי בעבודה אחת לא לעולם בשתי עבודות ובדין הוא דלא איצטרך ליה ואידי דתנא לשמו ושלא לשמו תנא נמי שלא לשמו ולשמו תא שמע [ה] שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויין לערלים ולטמאין פסול הכא פשיטא בעבודה אחת ומדיפסל בעבודה אחת רישא נמי בעבודה אחת מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא סיפא בעבודה אחת רישא אי בעבודה אחת אי בשתי עבודות תא שמע [ה] לאוכליו ושלא לאוכליו כשר היכי דמי אי נימא בשתי עבודות וטעמא דחשיב בזריקה דאין מחשבת אוכלין בזריקה הא בעבודה אחת כגון בשחטיה דמחביא ביה מחשבת אוכלין פסול והא קיימא לן מקצת אוכלין לא פסלא

אבל בשתי עבודות אפי' ר' מאיר מודה. וא"ת והיכי מיתוקמא מתני' כר' מאיר הא קתני סיפא לטמאים ולטהורים כשר ואמאי נימא תפוס לשון ראשון ובעבודה אחת מיירי דאין מחשבת טמאים אלא בשחטיה וי"ל דמתני' מיירי כגון דקיימי קמיה טמאים וטהורים ואמר הריני שוחט לאלו דצענין אחר לא משכחת מקצת ערלה דלא פסלה לר' מאיר אליבא דרבא דאמר אינה לשחטיה אלא לצסוף א: אי בשתי עבודות היינו רישא. וא"ת ולימא דרישא איירי כששחט סתמא ולכן כשזרק שלא לשמו אמר הוכיח סופו על תחלתו אכל אס אמר צדיק הריני שוחט לשמו ה"א דלא עקר שלא לשמו אפי' צממעתא עבודות להכי איצטרך סיפא וי"ל דסגריא הוא דצממעתא עבודות אינו מועיל מפרש יותר מסתם: והיינו בעיא דרב פפא. פי' הקונט' דחוק דנקט רב פפא ולא נקט ר' יוחנן דאמר התם צדיק מחשבין מעבודה לעבודה ונראה לרבי"א דגר' לעיל בעי רב פפא בעבודה אחת תנן ומסיק היינו צדיק דרב פפא פי' שפיר מתוקמא צדיק דרב פפא שחטו יכול לפושט' מן המטרה וכן מלא רבי צפסר יאן וכן גר"ם ורשב"א מפרש והיינו צדיק דרב פפא מה שחטו לעבודה אחת תנן או צממעתא הך שחטו עבודות היינו כגון שוחט לשמו על מנת לזרוק שלא לשמו: שחטו ושחטו מיבעיא. וא"ת כי נמי אמרי' בעבודה אחת תיקשי ליה הכי השתא לשמו ושלא לשמו פסול שלא לשמו ולשמו מצעיא דאפי' ר' מאיר דפליג דלשמו ושלא לשמו צללא לשמו ולשמו מודה דלכ"ע תפוס לשון ראשון וי"ל דאי בעבודה אחת מיירי קא משמע לן כמו שפירש קבין' דלא אליבא דרב לשון אחרון [דוקא] לאפוקי מנן ננס דאית ליה צפרק בית כור (ד' קה). תפוס לשון אחרון לגמרי לצטל הראשון ור"י מפרש דבעבודה אחת אמי שפיר דמי שלא לשמו ולשמו אלא לשמו ושלא לשמו כיון דשנייה בעבודה אחת אכל צממעתא עבודות דרישא הפסול בזריקה וסיפא הפסול בשחטיה לא דמי אהדי ולית ליה למתני' אגב רישא: שחטו ושלא לאוכליו. פי' רש"י לחולה ולזקן ואין מנויין עליו אלא הן וקשה אס כן מתי איריא שלא לאוכליו אפי' סתם מני פסול כיון שאין לו אוכלין ונראה דמיירי דיש נמי מנויים אחרים: אי רישא בב' עבודות טעמא דחשיב בזריקה. נראה לר"י דהכא איירי אליבא דרבא דאמר לקמן (ד' פ"א): שחטו למנויין על מנת שיתכפרו בו ערלים כשר דלרב חסדא דאמר פסול לא מתי מיירי בשתי עבודות. מיהו לקמן משמע צממעתא דאף לרבה פסול:

פסח

מחמת מילה והן פסולין מלאכול פסח דכתיב כל ערל לא יאכל בו (סג): עמאים. נמי אסורים בקדשים וזכרת הן על אכילתן: הכא פשיטא איריא. וכי רשיה היא זו: סיפא. דצממעתא אחת מיירי ליכא לאוקומה אלא בעבודה אחת: רישא. דמיירי בשתי מחשבות איכא לאוקומא אי אף בעבודה אחת ודלא כר' מאיר: אי צממעתא עבודות. ואלא בעבודה אחת ור' מאיר: לאוכליו ושלא לאוכליו. כדמפרש ואיל: היכי דמי אי נימא צממעתא עבודות. שחטו לאוכליו ע"מ לזרוק שלא לאוכליו ואשמעי' דכשר: וטעמא מאי משום דאין מחשבת אוכלין. אין מחשבת פסול האוכלין כגון מולה וזקן פוסלת בזריקה דשחטיה הוא דכתיבי אוכלין לפי אכלו כתיב (ויקרא יג) והא קיי"ל כל היבא דפתיבא קיימא לן. לקמן (ד' פ"א): מקלס אוכלין. כגון הכא דנימנו בו לראויין לאכול ושחטו לשם כולן כשר דהא כולה שחטיה נמי משום אוכלין זריכה דאי אפשר לכית כשר בלא שחטיה. ולקמן [סג] מפרש מאי שנא דלשמו ושלא לשמו פסול ולאוכליו ושלא לאוכליו כשר: אלא

נמי אף בעבודה אחת ור' יוסי היא: לעולם צממעתא עבודות. ודקשי' לך פשיטא הא איפסיל ליה מעבודה קמייתא: אידי דסנא לשמו ושלא לשמו. לאשמיטין דמחשבין מעבודה לעבודה כללעיל תנא נמי שלא לשמו ולשמו: אלא לאוכליו. לחולה ולזקן שאין יכולין לאכול כית ואין צו מנויין אחרים אלא הן: פסול. דאישי לפי אכלו כתיב (שמות יג) הראוי לאכול: שלא למנויין. נימנו עליו חבורה זו ושחטו לשם חבורה אחרת: לעולים. ישראל שמתו אחיו מחמת מילה והן פסולין מלאכול פסח דכתיב כל ערל לא יאכל בו (סג): עמאים. נמי אסורים בקדשים וזכרת הן על אכילתן: הכא פשיטא איריא. וכי רשיה היא זו: סיפא. דצממעתא אחת מיירי ליכא לאוקומה אלא בעבודה אחת: רישא. דמיירי בשתי מחשבות איכא לאוקומא אי אף בעבודה אחת ודלא כר' מאיר: אי צממעתא עבודות. ואלא בעבודה אחת ור' מאיר: לאוכליו ושלא לאוכליו. כדמפרש ואיל: היכי דמי אי נימא צממעתא עבודות. שחטו לאוכליו ע"מ לזרוק שלא לאוכליו ואשמעי' דכשר: וטעמא מאי משום דאין מחשבת אוכלין. אין מחשבת פסול האוכלין כגון מולה וזקן פוסלת בזריקה דשחטיה הוא דכתיבי אוכלין לפי אכלו כתיב (ויקרא יג) והא קיי"ל כל היבא דפתיבא קיימא לן. לקמן (ד' פ"א): מקלס אוכלין. כגון הכא דנימנו בו לראויין לאכול ושחטו לשם כולן כשר דהא כולה שחטיה נמי משום אוכלין זריכה דאי אפשר לכית כשר בלא שחטיה. ולקמן [סג] מפרש מאי שנא דלשמו ושלא לשמו פסול ולאוכליו ושלא לאוכליו כשר: אלא

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

פסח ששחמו לשמו ושלח לשמו. אומר ר"י דמיבעיא ליה אפי' לר"מ דקצר בעלמא תפוס לשון ראשון דילמא הכא פסול דלשמו דלינו נוהג בכל הזבחים לא חשיב למיחל והוי עקירה או דילמא אפי' אמר תפוס לשון ראשון אליצא דר' יוסי הוה מני למיבעי אפילו בשלל לשמו ולשמו^א אלף להכי נקט לשמו ושלל לשמו משום דבעיא אפילו אליצא דר"מ: **בשאר ימות השנה**. היינו קודם שהגיע זמן הפסח כדפי' בקונטרס ולכן צעי עקירה לפי שזומד לפסח כשיצא וזכולה שמעתא חשיב ליה דקאי לשמו אבל לאחר הפסח משמע לקמן (ד' סד.) דספיקא הוי דקאמרינן ש"מ פסח בשאר ימות השנה צעי עקירה:

הבא נמי אתי שלא לשמו ומפיק מירי לשמו. ור"ת והא לשמו ושלל לשמו כשר לר"מ ולא אמרינן אתי שלל לשמו ומפיק מירי לשמו ושלל לשמו גרידא פסול אע"ג דסתמא לשמו קאי ואור"י דהתם היינו טעמא דהכשר לשמו נוהג בכל הזבחים הילכך כי אמר לשמו אלס למיחל טפי ולא אתי שלל לשמו ומפיק ליה אלף הכי פסול דלשמו אינו נוהג בכל הזבחים ולהכי לא מתקשה ליה אלף מלאכוליו ושלל לאוכליו דהיינו אלף פסח גרידא: **סתמו דהני אוכלין קאי הני מימשיבי בו'**. הקשה ריב"ז מה לנו אי לא קאי להני אוכלין מ"מ סתמא לאוכלין קאי או להני או לאמרינן דסתמא לא לחולים או לוקינס קאי^ב ופ"ה שלל לאוכליו מפי' מלאכוליו ושלל לאוכליו נמי אמאי לא עקר לאוכליו דקאמר צרישא ואומר ר"י דכששומט לאוכליו ושלל לאוכליו אינו כשר אלף על ידי אותם אוכלין ששחט ומישב עליהן וסתמיה לאו לאלו אוכלין^ג והרי כאלו לא קאי לאוכליו: וישנו

אלא לאו בעבודה אחת ומדסיפא בעבודה אחת רישא נמי בעבודה אחת מירי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא סיפא בעבודה אחת ורישא או בעבודה אחת או בשתי עבודות איבעיא להו פסח ששחמו בשאר ימות השנה לשמו ושלל לשמו מהו מי אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו ומכשיר ליה או לא בי אתא רב דימי אמר אמריתא לשמעתיא קמיה דר' ירמיה הואיל ולשמו מכשירו בזמנו ושלל לשמו מכשירו בלבו מוציא מירי לשמו אף שלא לשמו המכשירו שלא בזמנו אין מוציא מירי לשמו ופסול ואמר לי לא אם אמרת בשלל לשמו שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בלשמו שכן אינו נוהג בכל הזבחים אלא בפסח בלבד מאי הוי עלה אמר רבא פסח ששחמו בשאר ימות השנה לשמו ושלל לשמו כשר דהא סתמו לשמו קאי ואפילו הכי כי שחיט ליה שלא לשמו כשר אלמא אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו כי שחיט נמי לשמו ושלל לשמו אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו א"ל רב אדא בר אבהו לרבא דילמא שאני היבא דאמר מהיבא דלא אמר דהא לאוכליו ושלל לאוכליו כשר וכל היבא דשחיט ליה שלא לאוכליו לחודיה פסול ואמאי הא סתמא לאוכליו קאי אלא שאני היבא דאמר מהיבא דלא אמר א"ל^ד מירי איריא בשלמא התם כמה דלא עקר ליה בשחיטה סתמיה ודאי לשמו קאי אלא הכא סתמיה לאוכליו קאי דילמא מימשיבי הני ואתי אחרני ומימני עליוהי (אחרני) דתנן וישנו

אלא לאו בעבודה אחת. אף בעבודה אחת כשר ומתני' בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות קאמר בעבודה אחת כגון שחיטה מכשר ליה דמשום מקצת אוכלין לא פסלי וצמתי עבודות כגון שחט לאוכליו וזרק שלל לאוכליו אף על גב דכולה זריקה שלל לאוכליו כשר משום דאין מחשבת אוכלים צוריקה: **ומדסיפא**. אף בעבודה אחת קאמר רישא נמי אף בעבודה אחת קאמר דלשמו ושלל לשמו פסול דאף בגמר דצריו אלס נתפס ורבי יוסי היא ולא ר' מאיר: **סיפא בעבודה אחת רישא**. אימא לך אי אף בעבודה אחת ורבי יוסי היא אי צמתי עבודות קאמר ולא בעבודה אחת ור"מ דאי בעבודה אחת כשר בלשמו ושלל לשמו דתפוס לשון ראשון: **פסח בשאר ימוס השנה**. כגון שהפרישו קודם לכן ימים רבים וקיימא לן דכשר לשלמים בצפיקין דלקמן (ד' ע:.) ואס שחטו לפסח פסול דלאו זמניה ואי לשם שלמים שחטו כשר והיכא דשחטו לשמו ושלל לשמו מהו: **אמריסא לשמעתיא**. למילף מדין צינן אז דפסול: **אין מוציא מירי שלל לשמו**. לתפוס לשון אחרון לצדו ולהכשיר הנשחט שלל לשמו ולשמו: **אף שלל לשמו בו' אין מוציא מירי לשמו**. לתפוס לשון אחרון ולהכשירו: **שן נוהג**. פסולו בכל הזבחים אן לפסול לגמרי צפסח ותטאת או לפסול מעלות לצעלים לשם חובה בשאר זבחים כדתנן (זבחים ד' ג.) כל הזבחים שזבחו שלל לשמן כשרין לזרוק ולהקטיר אימוינס ולאכול שרין ולא עלו לצעלים לשם חובה חוץ מפסח ותטאת שפסולין לגמרי אלמא נוהג בכל הזבחים הלכך לא אתי לשמו ומפיק לה מיריה לגמרי: **פאמר**. צפסול דלשמו שאינו נוהג אלף צפסח צשאר ימות השנה וכיון דקיל אתי שלל לשמו ומפיק ליה מיריה: **משיכא דלא אמר**. דאף על גב דהיכא דלא אמר צרישא לשמו ואמר שלל לשמו כשר היכא דלאמר פסול: **דאף שלל לאוכליו פסול** ואף על גב דסתמיה לאוכליו קאי אתי שלל לאוכליו ומפיק ליה מסתמיה וכי אמר צרישא לאוכליו והדר שלל לאוכליו לא אתי שלל לאוכליו ומפיק ליה מירי לאוכליו וכשר: **הכי השפא**. ומי דמי סתמא דלאוכליו לסתמא דלשמו דתילפיניהו מהדדי

אלא ודאי בעבודה אחת ומדסיפא כר' ובעיא דרב פפא לא איפשטא. פי' פתיכי מעורבין כדגרסינן בתחלת שבויעות בענין מראות נגעים. אימור דשמעת לה לר"ע בפתוך בתלוק מי שמעת ליה. ובמשנה בתחלת נגעים הפתוך כשלג בין המזוג כשלג הפתוך שבסיד כו'. איבעיא להו פסח בשאר ימות השנה לשם פסח ולשם שלמים מהו, מי אתי שלל לשמו מפי' ליה או לא. לשמו ומכשיר ליה או לא. מפורש בתחלת שחיטת קדשים כי שלל לשמו בכל הזבחים פסול שלא עלו לצעלים לשם חובה ולשמו כשר. ופסח בשאר ימות השנה שלל לשמו כשר ולשמו פסול, זה ביהמה, ופשיט ליה רבא מניה דאתי שלל לשמו מפי' ליה מירי לשמו וכשר וריק ליה הכי דקאמר דהא ללולא דהא בסתמא לשמו קאי וכי מפרש בשאר ימות השנה שלא לשמו נחה לשמו וכו', כך אע"פ שהוכר עכשיו לשמו בא שלא לשמו ודחאו ונמצא הובח כשר. ואקשינן עליה רב אדא והא סתמא לאוכלין קאי ואי פריש שלא לאוכליו בלבד, פסול אמאי נימא כאלו לאוכליו ושלל לאוכליו שחטו והיה כשר. ודחה רבא ואמר לא דמי בשלמא פסח כיון שהקדשו לשם פסח ודאי נקבע לשם פסח ותפוסו שם פסח עליו ואי אפשר לו לשנותו מקדושתו. אבל הני אוכלין מובק דביקי ביה אי משבו הני ואחו אחרינא ונחוו קמאי לגמרי בערנא דאתו בתראי ופסח יכא למימר הכי ולפיכך שאני. איבעיא להו פסח ששחטו בשנינו בעלה בשאר ימות השנה כגון שהיה פסח זה לראובן ושחטו לשם שמעון, מי נחשב זה אותו שנינו בעלים כשינוי קדש, כגון מי שהיה לו פסח ושניה אותו ושחטו לשם שלמים וכשר או לא. ופשיטין שינוי קדש פוסל בזמנו, פי' ב"ד. גרסינן בשחיטת קדשים אשכחו שנינו קדש שינוי בעלים מנא לן, אמר רב פנחס אמר קרא ובשר זבח תורת שלמים, פי' כשם שאם שחט הפסח לשם שלמים פסול, והוה שינוי קדש הפוסל בזמנו, כן אם שחט פסח ראובן בזמנו לשם שמעון פסול, כשם ששינוי קדש שפסולו בזמנו מכשירו שלא בזמנו, כך שינוי בעלים מכשיר אותו שלא בזמנו. ור"ת מזה לשינוי קדש שכן נפסל בשמו, כי היה שמו פסח ונשחט לשם שלמים, נמצא כי נשתנה ונעשה שינוי בזמנו בזה עצמו. עוד נוהג שינוי קדש בארבעה עבודות בשחיטה או בקבלה או בהולכה או בזריקה, בכל אחת מאלו נפסל, לאפיקו שינוי בעלים דאינו נפסל אלא בשחיטה בלבד, כדתנן נמנין ומושכין יריהן ממנו עד שישחוט אבל אם נשחט לשם בעלים אף על פי שנוקד לשם אחר כשר.

א) הכי השתא כ"ל, ב) לקמן פט. ויחא מט: ג) גישין כה"ל, ד) שלל ממנו כ"ל, ד) זבחים דף ד', ה) ולא הלך או זרק ק"י יתכן להיות ועין מה שכתבו הח"מ פ"ק צ"ד דחולין מ"ו ד"ה שהתעבה וכו' דדחוק למאד בפירוש הרע"ב דהתם.

הגהות הב"ח

א) הוב' ד"ה סתמו וכו' לאו לאלו אוכלין קאי והרי:

מוסף רש"י

בגמין ומושכין את ידיהם ממנו. נמנין על הפסח מי שצוה למנוח, ומשך ידיו ממנו מי שצוה למשך (יזחא חס) מי שהיה ממנו ורצה למשך ולהתנות על אחר, משך ידיו הימנו (גישין ב"ה). עד שישחט. אבל לאחר שחטה לא נמנין ולא נמשכין דכתיב ואם ימעט הציט, אס בלא להמעט ולהמשך ממנו, מהיות משה, כחיותו של שיה ימעטו (ח"ט).

מוסף תוספות

א. אי אמרינן הכא לר' יוסי אף בגמר דרבינו אדם נתפס ופסול הואיל ופסולא דלשמו אינו נוהג בכל הזבחים. מוסיף שאין. ב. דהא מפרשינן לקמן דלאוכלין ושלל לאוכליו היינו לחולה ולזקן. סס.

התם סתמא דלשמו אלס טובא דכל כמה דלא איעקר ליה שם פסח מינייה סתמא לשמו קאי ואפילו הכי כי אמר שלל לשמו מפיק ליה מסתמיה הלכך כי אמר לשמו צרישא נמי יליף מינייה דאתי שלל לשמו ומפיק ליה מיריה דלא שאני לן צין היבא דלאמר מהיבא דלא אמר אבל לאוכליו מי אלס סתמא דידיה דסתמא ליקו להני אוכלין הא אי צעי מימשכו הני מינייה ומוכרין אותו לחצורה אחרת: **דתנן נמנין עליו ומושכין ידיו ממנו עד שישחט**. הבא למנות עליו ימנה והרובה למשוך ידיו ממנו שכבר נמנה עליו מושך הלכך לא אלס סתמא דלאוכליו ואף על גב דאתי מחשבת שלל לאוכליו ומפקא ליה מסתמא ופסול ליה שאני לן היכא דלאמר לאוכליו צרישא מהיבא דלא אמר דהתם טעמא משום דלא אלס סתמיה הוא ואיכא למימר אימשכו להו קמאי ואימנו עליה חולה חזקן ואישתחית כוליה שלל לאוכליו וכי אמר לאוכליו ושלל לאוכליו הוה להו מקצת אוכלין ולא פסלי: **ה"ג פסח ששחטו בשאר ימות השנה צנינו צעלים מהו ו"ג לשמו**. שחטו סתם צנינו צעלים. של ראובן היה ושחטו לשם שמעון אבל לא עקר שם פסח ממנו: **צנינו קודש**. שלל לשמו: **צנינו צעלים פוסל**. צפסח צזמנו לגמרי וכן צחטאת וצשאר זבחים מושגו מלעלות לשם חובה וכל תורת שינוי קודש עליהן צשמעתא קמייתא דזבחים [ד]: **פסולו בגופו**. שמתעבתו על עצמו של קרבן: **וישנו צארצע עבודות**. שחט או קיבל דמו (או זרק או הלך) שלל לשמו פסול דככל ארבע עבודות דס ילפינן ליה לפוסלה צפ"ק דזבחים (י:.) שחיטה מוצח פסח [שמות יב] שתהא צזיחתו לשם פסח ושאר עבודות מועשית פסח [דברים טז] שיהו כל עשיותיו לשם פסח: וישנו

